23. Словы *завал – заваліна* з’яўляюцца … .

1) сінонімамі; 2) антонімамі; 3) амонімамі; 4) паронімамі.

Выберыце правільны варыянт.

А) няма правільнага варыянта. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

24. У якіх словах з дадзеных неабходна напісаць на месцы пропуску ***ь*** (мяккі знак)?

1) він..етка; 2) сен..ярыта; 3) кан..ён.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

25. Якія словы з дадзеных можна падзяліць для пераносу?

1) двое; 2) узмор’е; 3) шчаўе; 4) шыйце; *5) сям’я.*

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

26. Выберыце з дадзеных назоўнікі мужчынскага роду:

1) шаль; 2) фальш; 3) жаль.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

27. У даўнія часы ў гэты дзень тыдня катэгарычна забаранялася стрыгчы пазногці. А калі была доўгая засуха, то менавіта ў гэты дзень жанчыны выконвалі своеасаблівы магічна-ахоўны абрад прадзення ручніка-абыдзённіка. Пра які дзень тыдня ідзе размова?

А) панядзелак. **Б)** аўторак. **В)** серада. **Г)** чацвер. **Д)** пятніца.

28. Як называлася аповесць Міхася Чарота, на аснове якой быў створаны першы беларускі мастацкі фільм “Лясная быль”?

А) “Завіруха”. **Б)** “На Купалле”. **В)** “Сон на балоце”.
Г) “Свінапас”. **Д)** “Мікітаў лапаць”.

29. Старажытны музычны інструмент, які імітуе шум дажджу, называецца …

А) жалейка. **Б)** гуслі. **В)** дудка. **Г)** чарот. **Д)** хмара.

30. Хто з беларускіх паэтаў сказаў: *“Усё пакінуць след павінна”*?

А) М. Танк. **Б)** П. Панчанка. **В)** Р. Барадулін.
Г) П. Броўка. **Д)** А. Куляшоў.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16
тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 16. Тыраж 13500 экз. г. Мінск. 2015 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2015»

Чацвер, 19 лютага 2015 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 9 класа

1. Якія словы з дадзеных не з’яўляюцца назвамі грыбоў?

1) бабка; 2) махавік; 3) порхаўка.

А) усе словы. **Б)** няма такіх слоў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

2. Адгадайце народную загадку:

Складзеш – клін, развернеш – блін.

А) аркуш паперы. **Б)** палатка. **В)** плашч. **Г)** парасон. **Д)** шляпа.

3. Да якога жанру адносіцца твор Янкі Купалы “Паўлінка”?

А) паданне. **Б)** раман. **В)** паэма. **Г)** драма. **Д)** камедыя.

4. Пра каго з герояў паэмы “Новая зямля” Якуб Колас напісаў:

А вочы шэры, невялічкі,
Глядзяць прыветна, як сунічкі,
Але раптоўна і адразу
Не расчытаеш іх выразу…?

А) пра Ганну. **Б)** пра Міхала. **В)** пра Антося. **Г)** пра Кастуся. **Д)** пра Ярся.

5. Выберыце правільна запісаныя словы:

1) медаль; 2) цень; 3) палынь; 4) пыль.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

6. Здаўна існаваў народны звычай: перад вяселлем спецыяльна запрошаныя жанчыны павінны былі спячы, выконваючы пэўны абрад, самую галоўную страву вясельнага стала. Што пяклі жанчыны?
А) бліны. **Б)** аладкі. **В)** хлеб. **Г)** каравай. **Д)** булкі.

7. Вызначце з дадзеных аднасастаўныя сказы.
1) Дзень сонечны, ясны. *2) Незыбыўная сустрэча альпіністаў.*
3) Не рабі ліхога і не бойся нікога. *4) Пад самы вечар пачаўся крыгаход.*
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

8. Якое(-ія) лексічнае(-ыя) значэнне(-і) адпавядае(-юць) назоўніку *эстэтыка*?
1) 'навука аб прыгожым';
2) 'навука пра мараль як адну з формаў грамадскай свядомасці';
3) 'сістэма чыіх-небудзь поглядаў на мастацтва';
4) 'нормы паводзін, мараль якога-небудзь класа, арганізацыі, прафесіі'.
А) няма патрэбных варыянтаў. **Б)** 1, 3. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 2, 4.

9. Лексічнае значэнне *'адметны, не такі, як усе; больш значны, чым звычайна'* мае прыметнік … .
А) асабісты. **Б)** асабовы. **В)** асаблівы. **Г)** асобны. **Д)** асноўны.

10. Вучні выпісвалі назоўнікі, якія ў родным склоне маюць канчатак -а. Пятрусь выпісаў словы *косінус, камбінат, метр*.
Васіль – *гром, сшытак, брат*.
Ігнат – *кілаграм, лес, аловак*.
Хто правільна выканаў заданне?
А) усе правільныя адказы. **Б)** няма правільных адказаў.
В) Пятрусь. **Г)** Васіль. **Д)** Ігнат.

11. У якіх словах на месцы пропуску напішаце літару ***в***?
1) на..огул; 2) ..охра; 3) ..одум; 4) ..устрыца; 5) ..окаць.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

12. Выберыце з дадзеных правільна запісаныя лічэбнікі:
1) пяць; 2) семь; 3) дзевяць; 4) восемь; 5) двадцаць.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

13. Які з дадзеных дзеясловаў у форме 2-ой асобы множнага ліку цяперашняга ці будучага простага часу мае канчатак ***-еце***?
1) глянуць; 2) круціць; 3) махнуць.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

14. Выберыце з дадзеных словы, у якіх ёсць [с']:
1) касьба; 2) подпіс; 3) мазь; 4) сцежка.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

15. Якім членам сказа з'яўляецца выдзеленае ў сказе слова?
Да возера яшчэ <u>далёка</u>.
А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** азначэннем.
Г) дапаўненнем. **Д)** акалічнасцю.

16. Вызначце правільна запісаныя словы:
1) карняплод; 2) караблеваджэнне; 3) ільновалакно; 4) кінопракат.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

17. У якім сказе з дадзеных часціца ***не*** са словам пішацца асобна?
1. (Не)дачытаная кніга ўсё роўна што (не)закончаны шлях.
2. З (не)забітага ліса футра не пашыеш.
3. На лбе ні ў кога (не)напісана, які ён.
А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма патрэбнага сказа. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

18. Вызначце тып аднасастаўнага сказа:
Галінкі бэзу і язміну прыносяць з бліжняга сяла.
А) назыўны. **Б)** пэўна-асабовы. **В)** няпэўна-асабовы.
Г) абагульнена-асабовы. **Д)** безасабовы.

19. У якім сказе з дадзеных правільна пастаўлены знакі прыпынку?
1. Мы ні свет, ні зара паўставалі і хутчэй пачалі збірацца на рыбалку.
2. Хочаш не хочаш, а быць уважлівым трэба заўсёды.
3. У лесе мы бачылі, як маленькі, калючы вожык перабягаў сцяжынку.
А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

20. У перакладзе з рускай мовы слова ***ситец*** – … .
А) капрон. **Б)** аксаміт. **В)** паркаль. **Г)** сацін. **Д)** сукно.

21. Выберыце словы з дадзеных, якія пішуцца разам:
1) (вечна)зялёны;
2) (сельска)гаспадарчы;
3) (гаркавата)кіслы.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

22. Якія прыналежныя прыметнікі запісаны правільна?
1) Валодзін; 2) Мішын; 3) мядзведзеў; 4) ластаўчын.
А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.